

การปรับปรุงระบบส่งน้ำประปาภูเขา

องค์การบริหารส่วนตำบลลำพะยา จังหวัดยะลา

องค์การบริหารส่วนตำบลลำพะยา ได้ให้บริการจัดระบบประปาให้กับชาวบ้านในตำบล โดยการปรับปรุงท่อส่งน้ำ และฝายน้ำเกาที่เคยเป็นของบริษััททำเหมืองแร่ที่ได้เลิกกิจการไปนานแล้ว ให้เป็นท่อส่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคของประชาชนในชุมชน เมื่อเวลาผ่านไปท่อส่งน้ำที่มีอายุการใช้งานมานาน และขาดการซ่อมแซมดูแล เกิดการเสื่อมสภาพและชำรุด

ประกอบกับระบบการจ่ายน้ำประปาในชุมชน ยังประสบปัญหาเรื่องแรงดันน้ำ และปัญหาด้านการให้บริการการใช้น้ำที่มีประสิทธิภาพเพียงพอ เช่น ผู้ที่อยู่ไกลแหล่งน้ำมีโอกาสใช้น้ำมากกว่าผู้ที่อยู่ไกลออกไป โดยเฉพาะในหมู่ที่ 2, 3, 4, 5 และหมู่ที่ 6 จำนวน 5 หมู่บ้านเนื่องจาก อบต.มีประชากรเพิ่มขึ้นถึงเกือบ 5,000 คน และมีความต้องการใช้น้ำวันละประมาณ 1,000 ลิตร

อบต.จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำของประชาชนในพื้นที่

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ: เมืองยะลา

จังหวัด: ยะลา

ประชากร: 4,986 คน

พื้นที่: 908 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
องค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

วิถีนใหม่

อบต.ลำพะยาจึงจัดทำโครงการ "การปรับปรุงระบบส่งน้ำประปาภูเขา" ในปี 2545 โดยการปรับปรุงระบบท่อส่งน้ำจากฝายเก็บน้ำดังกล่าว และสร้างโรงกรองน้ำ เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำสำหรับอุปโภค-บริโภค รวมทั้งคุณภาพของน้ำให้ได้มาตรฐานเหมาะสมสำหรับอุปโภค-บริโภค

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. ปรับปรุงระบบท่อส่งน้ำหลัก เป็นระยะทาง 5 กิโลเมตร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการส่งน้ำไปให้ผู้ใช้น้ำ โดยอาศัยหลักการของระบบประปาภูเขา คือ เนื่องจากอ่างเก็บน้ำอยู่สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 105 เมตร จึงได้อาศัยแรงดึงดูดของโลกเป็นตัวเพิ่มแรงดันน้ำ ไม่ต้องติดเครื่องเพิ่มแรงดันน้ำ
2. ก่อสร้างโรงกรองน้ำ จำนวน 1 หลัง เพื่อปรับปรุงคุณภาพของน้ำให้ได้มาตรฐาน ด้วยการเติมสารเคมีให้เหมาะสมสำหรับการอุปโภคมากขึ้น
3. ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อขอรับการสนับสนุนและได้รับการสนับสนุน ได้แก่ หน่วยงานพัฒนาการเคลื่อนที่ที่ 42 ที่สนับสนุน ด้านวัสดุท่อส่งน้ำ PVC จำนวน 5,000 เมตร เป็นเงิน 2,257,281 บาท
4. เปิดให้บริการน้ำประปาแก่ประชาชนในตำบลจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ และคณะกรรมการผู้ใช้น้ำในแต่ละหมู่บ้าน โดยมีบทบาทหน้าที่ดังต่อไปนี้
 - ออกระเบียบ ข้อบังคับการใช้น้ำของกลุ่ม
 - กำหนดอัตรา และราคาค่าน้ำ

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/การลงทุน	- งบประมาณของ อบต.ลำพะยา ในปี 2545 จำนวน 500,000 บาท เพื่อเป็นค่าแรงงานราษฎรในพื้นที่ในการปรับปรุงท่อส่งน้ำ และงบประมาณในการสร้างโรงกรองน้ำ จำนวน 720,000 บาท - งบประมาณสนับสนุนจากหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ที่ 42 สำนักงานพัฒนา ภาค 4 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กองบัญชาการทหารสูงสุด ในปี 2545 จำนวน 2,257,281 บาท เพื่อเป็นค่าจัดซื้อท่อ PVC สำหรับงานประปาขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 10 มม. - งบประมาณของ อบต.ลำพะยา ปีละ 108,000 บาท เพื่อเป็นค่าจ้างประจำเจ้าหน้าที่ควบคุมระบบจ่ายน้ำ จำนวน 2 คน
อุปกรณ์/เครื่องมือ	- ท่อ PVC ชนิดความหนาแน่นสูง (PN 10) จำนวน 5,000 เมตร - โรงกรองน้ำพร้อมอุปกรณ์ 1 หลัง
บุคลากร	เจ้าหน้าที่ ทำหน้าที่ดูแล และควบคุมระบบจ่ายน้ำประปา จำนวน 2 คน ทำงาน 5 วัน/สัปดาห์

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
2545	- ผู้บริหารของ อบต.มองเห็นปัญหาการขาดแคลนน้ำของประชาชนในตำบล และเห็นว่าในตำบลมีแหล่งน้ำตามธรรมชาติอย่างเพียงพอสำหรับใช้อุปโภค-บริโภค แต่ต้องการการปรับปรุง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการส่งน้ำ จึงมีแนวคิดที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าว - จัดทำประชาคมหมู่บ้าน เพื่อสอบถามความคิดเห็นของประชาชน	คณะผู้บริหาร อบต.
พฤษภาคม 2545	แต่งตั้งคณะกรรมการการจัดทำแผนพัฒนาตำบล และได้บรรจุโครงการปรับปรุงระบบประปาตำบลลำพะยา ไว้ในแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานประจำปี 2546 และขออนุมัติจากสภา อบต.เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำของราษฎรในตำบล	คณะผู้บริหาร อบต.
2546	- วางแผนการดำเนินงาน และผู้รับผิดชอบโครงการ โดยได้มอบหมายให้ส่วนงานโยธา เป็นผู้รับผิดชอบในการก่อสร้างของโครงการ - ประสานงานขอรับการสนับสนุนจากหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ที่ 42 ด้านวัสดุท่อส่งน้ำ PVC เป็นเงินจำนวน 2,257,281 บาท โดยเรียนเชิญเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานดังกล่าวมาร่วมปรึกษา - ประชาสัมพันธ์โครงการให้ชาวบ้านในตำบลทราบเพื่อขอความร่วมมือเป็นแรงงานในการก่อสร้าง	ปลัด อบต./ เจ้าหน้าที่ฝ่ายโยธา/ หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ที่ 42
2546	อบต. อนุมัติงบประมาณ จำนวน 720,000 บาท เพื่อใช้ในการก่อสร้างโรงกรองน้ำ	อบต.
2546	- ดำเนินการปรับปรุงระบบท่อส่งน้ำ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ - ปรับปรุงท่อหลักในการส่งน้ำ เป็นระยะทาง กิโลเมตร - จ้างแรงงานในพื้นที่เข้ามาทำการวางท่อและ	อบต./ ฝ่ายโยธา

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
	ปรับปรุงท่อ • ก่อสร้างอาคารโรงกรองน้ำ เพื่อปรับปรุงคุณภาพของน้ำให้เหมาะสมแก่การอุปโภค-บริโภค จำนวน 1 หลัง	
2546	- ดำเนินการจ่ายน้ำให้แก่ประชาชน - จัดตั้งคณะกรรมการจัดการแหล่ง และกลุ่มผู้ใช้น้ำ โดยมีหน้าที่ • ออกระเบียบ ข้อบังคับการใช้ของน้ำของกลุ่ม • กำหนดอัตรา และราคาค่าน้ำ • ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ให้เห็นความสำคัญของการประหยัดน้ำ	ผู้นำชุมชน / อบต./ คณะกรรมการกลุ่มผู้ใช้น้ำ

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

-- หน่วยงาน/องค์กร --

หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ที่ 42 สำนักงาน
พัฒนา ภาค 4 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
กองบัญชาการทหารสูงสุด

-- บทบาทความร่วมมือ --

ให้การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ท่อ PVC เพื่อก่อสร้าง และซ่อมแซมระบบท่อส่งน้ำ

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. ระบบประปาในตำบล ขาดการบำรุงรักษาและขาดการซ่อมบำรุง เนื่องจากขาดแคลนงบประมาณ ทำให้ท่อส่งน้ำเกิดการเสื่อมสภาพ ซ้ำรุด และส่งผลให้คุณภาพของน้ำไม่ได้มาตรฐานเหมาะกับการอุปโภค-บริโภค
2. ประชาชนในพื้นที่ขาดแคลนน้ำ โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในหมู่บ้านที่ห่างไกลจากแหล่งน้ำออกไปจำนวน 5 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 2, 3, 4, 5 และ 6 เนื่องจากไม่มีระบบการบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพ

หลังการดำเนินการ

1. คุณภาพของน้ำดีขึ้น มีคุณภาพที่ได้รับการรับรองจากกรมอนามัยว่าเหมาะสำหรับการอุปโภค-บริโภค
2. ประชาชนในตำบลมีน้ำสำหรับการอุปโภค-บริโภค อย่างเพียงพอและทั่วถึง โดยเฉลี่ย 45 ลิตร/คน/วัน
3. มีระบบการบริหารจัดการและการกระจายน้ำที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการจ้างเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาและควบคุมระบบการจ่ายน้ำประปา และจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ ทำให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการระบบประปา มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเล็งเห็นถึงความสำคัญของการนำน้ำไปใช้ และความสำคัญของการประหยัดน้ำ

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
งบประมาณของ อบต. ไม่เพียงพอสำหรับการดำเนินการ	ขอรับการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์จากหน่วยงานที่มีศักยภาพสำหรับโครงการนี้

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

บทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่เห็นถึงความสำคัญของการจัดการน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค ของประชาชนในพื้นที่ และการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เล็งเห็นถึงความสำคัญและร่วมกันดูแลโครงการ รวมทั้งการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำเพื่อให้การใช้น้ำเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดต่างเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้โครงการประสบความสำเร็จ

ความยั่งยืนในการดำเนินการ

โครงการนี้มีความยั่งยืน เนื่องจาก อบต.ได้ให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกลุ่มผู้นำโดยให้อยู่ในลักษณะของการบริหารจัดการการใช้น้ำกันเอง โดยให้มีการออกระเบียบ ข้อบังคับของการใช้น้ำ การคิดค่าใช้จ่ายของการใช้น้ำ ซึ่ง อบต.จะคอยให้ความช่วยเหลือเมื่อมีความจำเป็น เช่น ด้านงบประมาณการซ่อมแซม เป็นต้น

บทเรียนที่ได้รับ

บทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่เห็นถึงความสำคัญของการจัดการน้ำ เพื่อการอุปโภค-บริโภคของประชาชนในพื้นที่ และการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ร่วมกันดูแลโครงการ อีกทั้งมีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำเพื่อให้การใช้น้ำเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ความเป็นไปได้ในการถ่ายทอดประสบการณ์

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นสามารถประยุกต์ใช้ได้ โดยต้องคำนึงถึงศักยภาพของแหล่งน้ำที่จะนำมาพัฒนาปรับปรุงก่อสร้างให้เป็นระบบประปาสำหรับท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมของชุมชน ตั้งแต่การวางแผนดำเนินงานและการบริหารจัดการการใช้น้ำร่วมกัน

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นายทง ไหมเหลือง
ตำแหน่ง : นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลลำพะยา
ที่อยู่ : 4 บ้านท่าเนียบ ตำบลลำพะยา อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา 95160
โทรศัพท์ : (045) 252-626

ชื่อ-นามสกุล : นายภาคภูมิ โกชนกุล
ตำแหน่ง : ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลลำพะยา
ที่อยู่ : 4 บ้านท่าเนียบ ตำบลลำพะยา อำเภอเมืองยะลา จ.ยะลา 95160

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนตำบล
สถานที่ตั้ง	4 บ้านท่าเนียบ ตำบลลำพะยา อำเภอเมือง จังหวัด ยะลา 95160
ขนาดพื้นที่	44 ตารางกิโลเมตร
งบประมาณรายจ่าย	1,342,368.52 บาท (ปีงบประมาณ 45)
งบประมาณรายได้	3,814,645.19 บาท (ปีงบประมาณ 45)
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	8 คน
จำนวนประชากร	5,023 คน
จำนวนครัวเรือน	908 ครัวเรือน
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	ตำบลลำพะยา มีสภาพทั่วไปเป็นที่ราบและภูเขา มีพื้นที่ป่าไม้อุดมสมบูรณ์ และมีแนวเขากั้นระหว่าง ตำบลลำพะยากับอำเภอสะบ้าย้อย จ.สงขลา ซึ่ง เป็นต้นน้ำไหลผ่านหมู่บ้าน ลักษณะทางกายภาพดัง กล่าวทำให้เื้ออ้านวยต่อการประกอบอาชีพทางการ เกษตร พืชที่ปลูกมาก ได้แก่ ยางพารา ทุเรียน เงาะ มังคุด ลองกองและข้าว นอกจากนี้จะมีแหล่งกำเนิดต้น น้ำที่ไหลจากภูเขาแล้ว ตำบลลำพะยายังมีบึง หนอง น้ำหลายแห่ง และธรรมชาติที่สวยงามเหมาะที่พัฒนา เป็นแหล่งท่องเที่ยวของตำบลต่อไปในอนาคต